

Araştırma Raporu

Covid-19 Salgın Sürecinde Eğitim Yayıncılarının Sorunları

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği

İçindekiler

İçindekiler.....	3
Şekiller Dizini	4
Önsöz.....	5
Giriş.....	6
Araştırmanın Önemi ve Amacı	10
Olası Beklenti ve Çıktılar	11
Veri Toplama Süreci	12
Çalışma Grubu.....	13
Bulgular ve Yorumlar.....	16
Covid-19 Salgın Sürecinde Alınan Tedbirlere Dair Bulgular ve Yorumlar.....	16
Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlara Dair Bulgular ve Yorumlar.....	19
Covid-19 Salgın Sürecine Dair Yayıncıların Görüşleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar	24
Sonuç ve Öneriler.....	28
Covid-19 Salgın Sürecinde Alınan Tedbirlere Dair Sonuçlar ve Öneriler.....	28
Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlara Dair Sonuçlar ve Öneriler.....	29
Covid-19 Salgın Sürecine Dair Yayıncıların Görüşleri İle İlgili Sonuçlar ve Öneriler	30

Şekiller Dizini

Şekil 1 2019-2020 Bandrol Verileri	6
Şekil 2 2011-2020 Nisan Ayı Bandrol Verileri.....	7
Şekil 3 2011-2020 Mayıs Ayı Bandrol Verileri	8
Şekil 4 Kitap Üretimini Türlerine Göre Dağılımı	9
Şekil 5 Yayıncıların Alanlara Göre Dağılımı.....	13
Şekil 6 Katılımcıların Yayıncılık Sektöründe Geçirdikleri Yıl	14
Şekil 7 Yayıncılara Ait Bandrollü Kitap Sayıları	14
Şekil 8 Yayıncıların Meslek Birliklerine Üye Olma Durumu	15
Şekil 9 Covid-19 Salgın Sürecinde İşyerinde Alınan Tedbirler	16
Şekil 10 Katılımcıların Kısa Çalışma Ödeneğine Başvurma Durumları	17
Şekil 11 Çalışanların Maaşlarında Yaşanan Değişiklikler	17
Şekil 12 Çalışanların İşten Çıkarılma Durumları.....	18
Şekil 13 Satış Yöntemlerinde Değişiklik Durumu	18
Şekil 14 Salgının İşe Etkisine Dair Verilen Yanıtlar	19
Şekil 15 Kitap Üretiminde Yaşanan Değişiklikler.....	20
Şekil 16 Kitap Satışlarında Yaşanan Değişiklikler	20
Şekil 17 Kitap Fiyatlarında Yaşanan Değişiklikler.....	21
Şekil 18 Kitap Satışlarında Yapılan Kampanyalar	22
Şekil 19 İşyerinde Aktif Olarak Çalışma Durumu.....	22
Şekil 20 Alacakların Tahsilatında Yaşanan Sorunlar	23
Şekil 21 Borçların Ödenmesinde Yaşanan Sorunlar	23
Şekil 22 Salgın Sürecinin Yayıncılık Sektörüne Etkisi.....	24
Şekil 23 Salgından Sonra Yayıncılık Sektörünün Durumu	25
Şekil 24 Salgından Sonra Mesai Düzenlemelerinde Yapılması Beklenen Değişiklikler	25
Şekil 25 Kısa Çalışma Ödeneğine Dair Bilgi Sahibi Olma Durumu	26
Şekil 26 Salgına Dair Yayıncılık Sektöründe Alınan Tedbirlerle İlgili Görüşler	27

Önsöz

Mart ayı itibari ile ülkemizde de etkileri görölmeye başlanan Covid-19 Salgını, birçok alanda olduğu gibi yayıncılık sektöründe de ciddi sonuçlara sebebiyet vermiştir. Özellikle kitap üretimi ve satışı noktasında görölen düşüş, yayıncıları yeni arayışlara yöneltmiş, salgın süreci en az hasarla geçirilmeye çalışılmıştır. Ancak söz konusu süreç yayıncıların tek başlarına üstesinden gelemeyecekleri kadar olağan üstü bir durumu ortaya koymaktadır.

Salgın gibi olağan üstü koşullar özellikle küreselleşme ile birlikte ciddi bir tehdit halini almış ve insanlık açısından belirli dönemlerde gündelik hayatın bir parçası haline gelmiştir. Araştırmalar göstermektedir ki önümüzdeki süreçlerde de benzer salgın ve afetlerin görölməsi olasıdır. Bu nedenle salgın vb. koşullar altında yaşamın devam ettirilmesi açısından gerekli önlemlerin önceden alınması ve sürecin en az hasarla giderilmesi önem kazanmaktadır.

Covid-19 Salgın Sürecinde Eğitim Yayıncılarının Sorunlarına odaklanan bu araştırma, salgın süresince eğitim yayıncılarının sorunlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Söz konusu sorun tespiti, içerisinden geçmekte olduğumuz salgın sürecine ışık tutması açısından önemli görölmekle birlikte, önümüzdeki süreçlerde olası salgın ve afet gibi olağanüstü koşullara karşı daha hazırlıklı olmamıza katkı sunmayı amaçlamaktadır. Benzer şekilde ülkemizde ve dünyada meslek birlikleri ve federasyonları tarafından yapılan çalışmalar yer almaktadır. Tüm bu çalışma ve gözlemler, sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi noktasında önemli veriler sunmaktadır.

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği olarak Mayıs ayında başladığımız bu araştırmada, 22 Haziran 2020 tarihine kadar 45 eğitim yayıncısına -salgın koşullarını dikkate alarak çevrimiçi yollarla ulaşıarak anketimize katılmalarını sağladık. Ayrıca bu süreçte ulusal ve uluslararası araştırmaları analiz ederek araştırmamıza son halini vermiş bulunmaktayız. Ancak bu araştırma, raporlama ve yayınlama süreci ile sınırlı kalmamakta, önümüzdeki süreçlerde araştırmadan elde edilen verilerle birlikte daha detaylı ve derinlemesine çalışmaların yapılması hedeflenmektedir.

Araştırmamıza katılarak görüş ve önerilerini sunan yayıncılara ve araştırma süresi boyunca değerli katkılarından ötürü Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği Yönetim Kurulu Üyelerine teşekkür ederiz. Ayrıca aylık olarak kitap üretim verilerini kamuoyu ile paylaşan, üyesi bulunduğumuz Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonu (YAYFED) ve uluslararası verileri bizlerle paylaşan, üyesi bulunduğumuz Uluslararası Telif Hakları Federasyonu (IFRRO)'ya katkılarından dolayı teşekkür ederiz. Son olarak araştırmaya dair görüş ve önerilerinizi bizimle paylaşmanızdan memnuniyet duyacağımızı belirtmek isteriz.

Ankara, Temmuz 2020

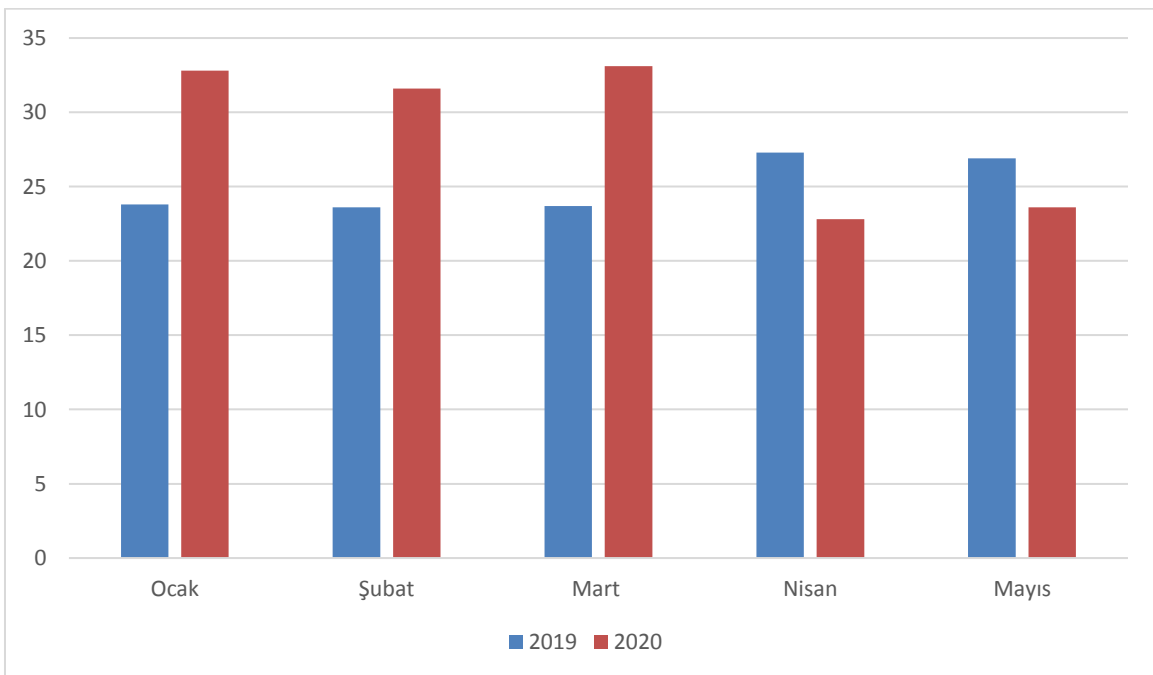
Ali Tansu Balcı
Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
Genel Sekreteri

Giriş

31 Aralık 2019’da Çin’in Hubei eyaleti, Wuhan şehrinde etiyolojisi bilinmeyen pnömoni vakalarını Dünya Sağlık Örgütü’ne (DSÖ) bildirmesiyle başlayan salgın sürecinde, virüsün hızla yayılması küresel bir sorun haline gelmiş ve 11 Mart 2020’de ülkemizde ilk pozitif vaka saptanmasının hemen ardından DSÖ; Covid-19’u pandemi olarak ilan etmiştir (World Health Organization, 2020). Ülkemizde 11 Mart 2020 itibari ile başlayan pandemi süreci birçok alanda olduğu gibi eğitim yayıncılığı alanında ciddi sorunlara sebebiyet vermiştir.

Yayıncı Meslek Birlikleri Federasyonunun (YAYFED) her ay yayınlamış olduğu bandrol verilerinde (kitap üretimi) de salgın sürecinin yayıncılık alanına etkisi açıkça görülmektedir. 2020 yılı başı itibari ile bir önceki yıla oranla düzenli olarak artış gösteren bandrol verileri Mart ayı itibari ile ciddi bir düşüş yaşamıştır. 2019 ve 2020 yılına ait bandrol verileri Şekil 1’de sunulmaktadır. Mart 2020 itibari ile yılın ilk çeyreği tamamlanmış ve ilk çeyrekte yayımlanan kitap sayısı 2019 yılında 71.168.263 adet iken 2020 yılında %37 artarak 97.451.137 adet olmuştur. 2020 yılının ilk çeyreğinde ulaşılan bu miktar YAYFED’in faaliyette olduğu dönemdeki en yüksek rakam olarak kayıtlara geçmiştir.

Şekil 1 2019-2020 Bandrol Verileri

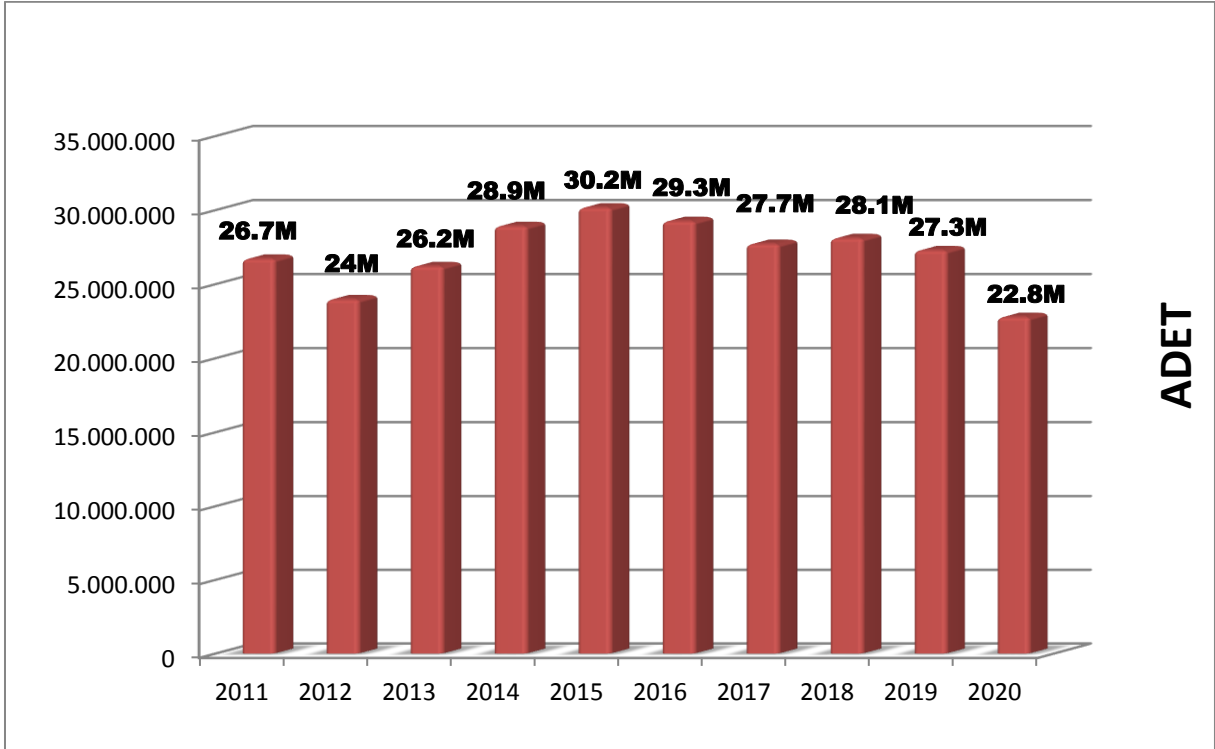
Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

Şekil 1’de görüldüğü üzere 2020 ilk çeyreğinde (Ocak-Şubat-Mart) görülen artış **Nisan** ayına geçilmesi ile birlikte ciddi bir düşüş yaşamıştır. 2019 yılı Nisan ayında 27.312.964 kitap yayınlanırken 2020 Nisan ayında 22.805.170 adet kitap yayımlanmıştır. Kaldı ki geçen yılın ilk yarısı, ekonomik kriz sebebiyle üretimin düşük kaldığı bir döneme denk gelmekteydi. Söz konusu veriler kıyaslandığında bir önceki yıla göre 2020 yılında yaklaşık **%17** oranında küçülme gerçekleştiği görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda küresel salgının sektörümüzdeki kitap üretimini çok ciddi boyutta negatif etkilediği söylenebilir.

Şekil 1’de yer alan bir diğer veriye göre salgın sürecinin devam ettiği **Mayıs** ayında da düşüş devam etmiştir. 2019 yılının Mayıs ayında yayımlanan kitap sayısı 26.957.340 adet iken bu sayı 2020 yılında 23.588.060’a gerilemiştir. Buna göre 2020 Mayıs ayında bir önceki yılın Mayıs ayına göre yaklaşık **%12** oranında bir küçülme gerçekleştiği görülmektedir.

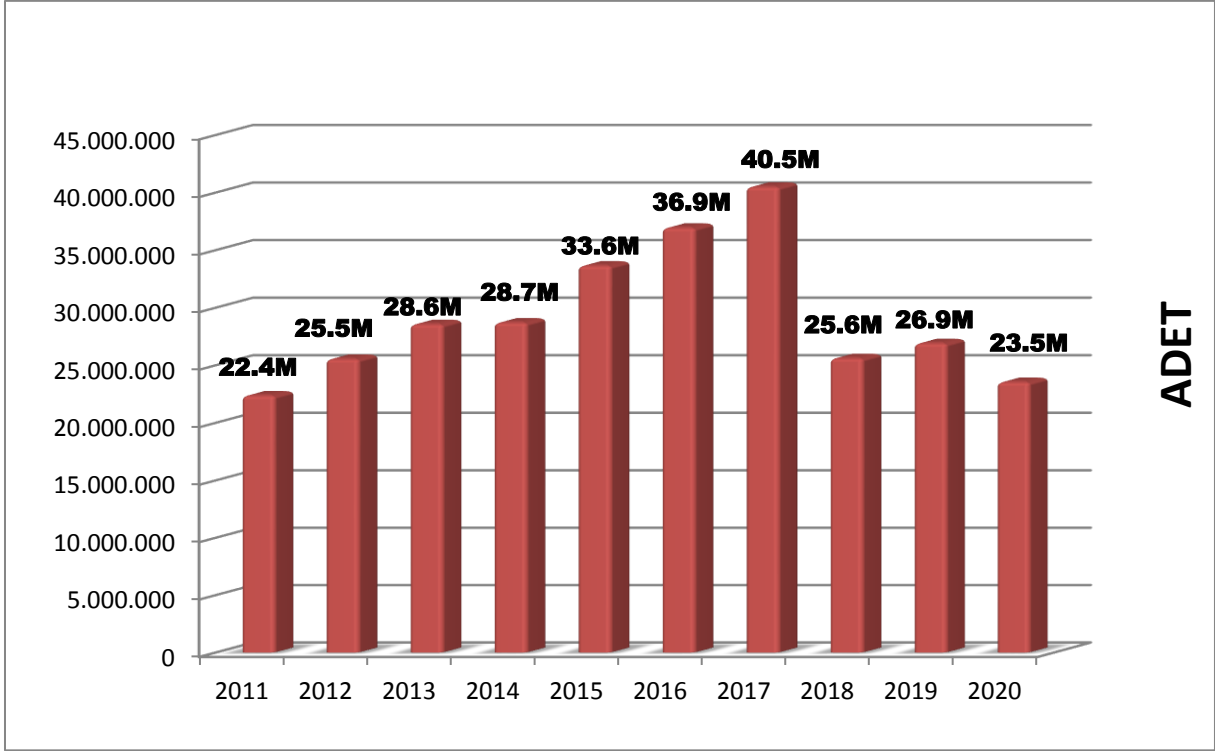
Aynı zamanda daha önceki yıllara ait Nisan ve Mayıs ayı verileri incelendiğinde (Şekil 2 ve Şekil 3), Nisan ayı için 2011 yılından bu yana en düşük kitap üretiminin 2020’de gerçekleştiği; Mayıs ayı için ise 2012 yılından bu yana en düşük kitap üretiminin 2020 gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 2 2011-2020 Nisan Ayı Bandrol Verileri

Kaynak: YAYFED

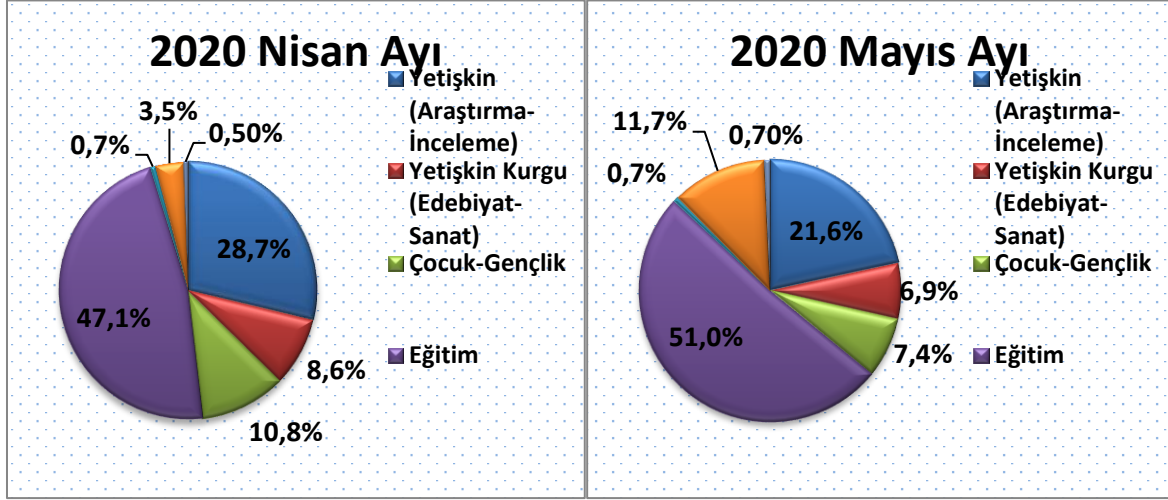
Şekil 3 2011-2020 Mayıs Ayı Bandrol Verileri

Kaynak: YAYFED

Söz konusu düşüş yayıncılar açısından beklenen bir durum olmakla birlikte bu düşüşün sektörde önemli sorunlara yol açacağı düşünülmektedir. YAYFED'in aynı raporunda kitap üretiminin kategorilere göre dağılımına bakıldığında (Şekil 4), geçmiş yıllarda da olduğu gibi en fazla kitap üretiminin eğitim yayınlarında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla yayıncılık sektörünün üretim açısından neredeyse yarısını oluşturan eğitim yayıncıları, sorunların tespitinde de önemli bir veri oluşturmaktadır. Şekil 4'de görüldüğü üzere kitap üretiminin türlere göre dağılımında eğitim yayınları %50 civarı oran ile açık ara en fazla kitap üretiminin yapıldığı alanı oluşturmaktadır. Buradan hareketle Covid-19 salgın sürecinin en fazla en fazla eğitim yayıncılığı alanını etkileyebileceği söylenebilir. Bu nedenle bu araştırma ağırlıklı olarak eğitim yayıncılarının sorunları üzerine odaklanmaktadır. Eğitim yayıncılığı alanına dair sorun tespiti ise diğer alanlara da ışık tutacaktır.

Şekil 4 Kitap Üretiminin Türlere Göre Dağılımı

Kaynak: YAYFED, 2020

Araştırmanın Önemi ve Amacı

Yukarıdan belirtilen gerekçelerden hareketle bu araştırma, Covid-19 salgın sürecinde eğitim yayıncılarının sorunlarının, eğitim yayıncılarının görüşleri doğrultusunda tespitini amaçlamaktadır. Bunun için Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği tarafından uzman görüşleri olarak hazırlanan anket soruları ile eğitim yayıncılarından veriler toplanmış ve belirli temalar altında analiz edilmiştir. Bu çalışma ile birlikte yayıncılık sektöründe nicel olarak görülen düşünün nitel olarak da tespitinin yapılması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda sürecin birinci dereceden mağduru olan yayıncıların görüşlerine başvurulmaktadır.

Son 20 yılda görülen salgınlar (SARS, 2002; kuş gribi, 2003; domuz gribi, 2009; MERS, 2011; Ebola, 2013; Zika, 2015 ve Covid-19, 2020), önümüzdeki süreçlerde de benzer salgın afeti durumları ile karşılaşacağımızı göstermektedir. Bu nedenle Covid-19 ve gelecekteki olası salgın afetlerine karşı tedbirli olmak gerekmektedir. Afet yönetimi temelde hazırlık, zarar azaltma, müdahale ve iyileştirme olmak üzere dört aşamada ele alınmaktadır. Dolayısıyla afet yönetiminde esas olan afet öncesi, sırası ve sonrasına dair bütünlükçü bir yaklaşıma sahip olmaktadır. Yayıncılık sektöründe de söz konusu bütünlükçü bakış açısı gelecekteki olası benzer durumların daha az hasarla atlatılmasını sağlayacaktır. Bu araştırma kriz durumlarında yayıncıların sorunlarının tespitine dair bir ön çalışma niteliğindedir. Bu sorunların çözümüne dair yapılacak diğer araştırmalar ve yayıncılarla birlikte gerçekleştirilecek çalışmalarla birlikte durumun daha derinlemesine analizlerinin yapılabileceği öngörülmektedir.

Olası Beklenti ve Çıktılar

Bu araştırmadan elde edilen veriler başta eğitim yayıncıları olmak üzere tüm yayıncılık sektörüyle paylaşılacaktır. Ayrıca araştırma sonuçları bir rapor haline getirilerek T.C. Kültür Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü, Yayıncı Meslek Birlikleri Federasyonu (YAYFED), International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO) ve diğer ulusal meslek birlikleri ile paylaşılarak görüş alışverişinde bulunulacaktır.

Ayrıca araştırma sonuçları uluslararası yayıncılar birlikleri ile paylaşarak, Türkiye’de yaşanan sorunlara dair bilgi sahibi olmaları sağlanacak ve ortak mücadele yollarını güçlendirecektir. Bu sayede diğer ülkelerde yapılan benzer çalışmalarından elde edilen verilerin Türkiye’deki durumla karşılaştırılması sağlanacak ve sorunlara dair uluslararası bakış açısı geliştirilecektir.

Araştırmanın temel çıktısı Covid-19 salgın sürecinde eğitim yayıncılarının sorunlarını ortaya koymaktır. Bu sayede çözüm önerilerine dair bütünlüklü bir yaklaşımın geliştirilmesi beklenmektedir. Bu araştırmanın devamı niteliğinde gerçekleştirilecek çalışmalar (toplantı, panel, çalıştay vb.) ile daha ileri düzeyde politikaların hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama sürecinde Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği tarafından hazırlanan ve üç uzman görüşü alınarak son hali oluşturulan anket formu kullanılmıştır. Covid-19 Salgın Sürecinde Eğitim Yayıncılarının Sorunları başlıklı anket formu, yüz yüze görüşmenin mümkün olmaması nedeniyle çevrimiçi olarak Google Anketler programı yolu ile uygulanmıştır. Katılımcıların anket formuna erişimleri için e-posta ve sosyal medya kanalları kullanılmıştır. Bu sayede 45 katılımcıya ulaşılmıştır.

Anket formunda yer alan 25 soru, 4 farklı temada sınıflandırılmıştır. Söz konusu temalar şu şekildedir:

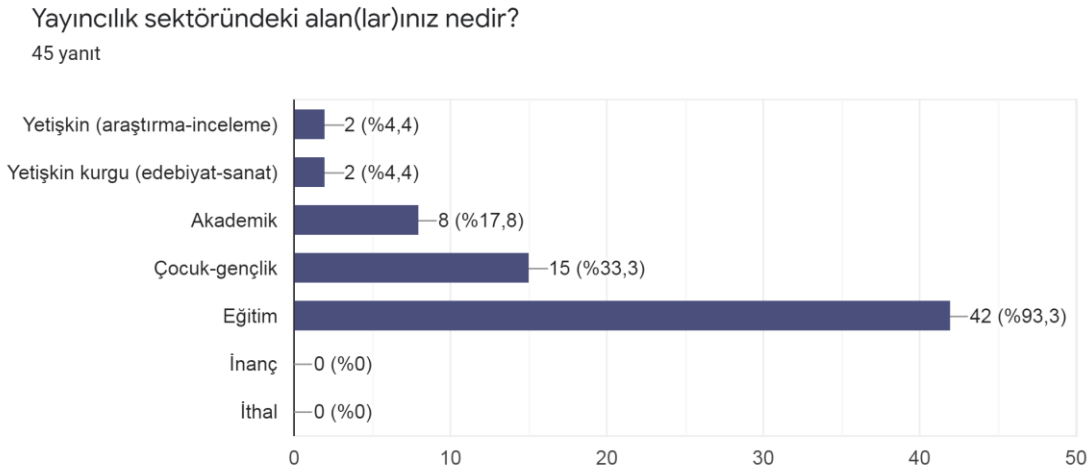
1. Demografik Bilgiler (4 Soru)
2. Covid-19 Salgın Sürecinde Alından Tedbirler (6 Soru)
3. Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlar (9 Soru)
4. Covid-19 Salgın Sürecine Dair Görüşler (6 Soru)

Bu kapsamda elde edilen veriler söz konusu temalar altında analiz edilerek frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiştir. Bu dağılımlar şekil ve grafikler aracılığıyla açıklanarak yorumlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında e-posta ve sosyal medya aracılığıyla 45 yayıncı katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcılara ait demografik bilgileri elde etmek amacıyla sorulan sorulara verilen yanıtlar Şekil 5, 6, 7 ve 8’te verilmektedir. Katılımcıların demografik bilgileri yayıncılık alanı, yayıncılık yılı, bandrollü kitap sayısı ve meslek birliği üyeliği üzerinden değerlendirilmektedir.

Şekil 5 Yayıncıların Alanlara Göre Dağılımı

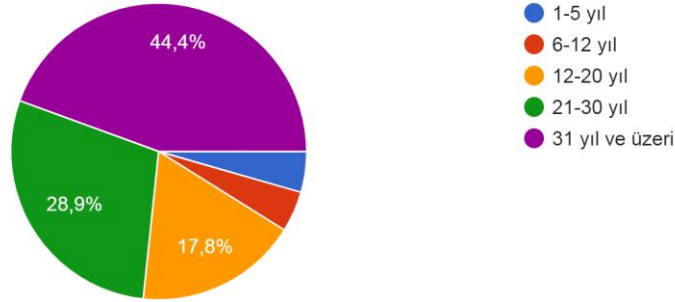
Şekil 5’te araştırmaya katılan yayıncıların alanlara¹ göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan yayıncıların %93,3’ü eğitim alanında, %33,3’ü çocuk-gençlik alanında, %17,8’i akademik alanda, %4,4’ü yetişkin kurgu (edebiyat-sanat) alanında ve yine %4,4’ü yetişkin (araştırma-inceleme) alanında faaliyet göstermektedir. Bu verilerden hareketle katılımcıların büyük bir çoğunluğunun eğitim alanında faaliyet yürüttüğü görülmektedir. Ayrıca katılımcıların birden fazla alan seçimi yaptıkları göz önüne alındığında üç yayıncı dışında geri kalanların tamamının eğitim yayıncısı olduğu görülmektedir.

¹ Yayıncıların alanlara göre sınıflandırılmasında YAYFED’e ait sınıflandırma kullanılmıştır.

Şekil 6 Katılımcıların Yayıncılık Sektöründe Geçirdikleri Yıl

Kaç yıldır yayıncılık sektöründe yer almaktasınız?

45 yanıt

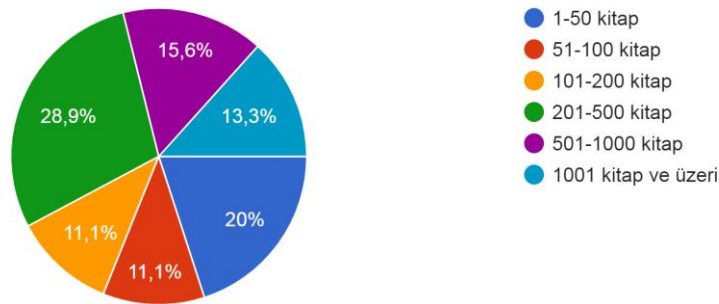

Şekil 6’da katılımcıların yayıncılık sektöründe geçirdikleri yıla dair veriler sunulmaktadır. Buna göre katılımcıların yarısına yakını (%44,4) 31 yılın üzerinde yayıncılık sektöründe faaliyet göstermektedirler. %28,9’u 21-30 yıldır yayıncılık sektöründe yer alırken %17,8’i ise 12-20 yıldır bu alanda faaliyet yürütmektedir. Bu durum araştırmaya katılan yayıncıların büyük bir bölümünün uzun yıllardır bu alanda faaliyet yürüttükleri şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 7 Yayıncılara Ait Bandrollü Kitap Sayıları

Yayınevinize ait bandrollü kitap sayınız ne kadardır?

45 yanıt

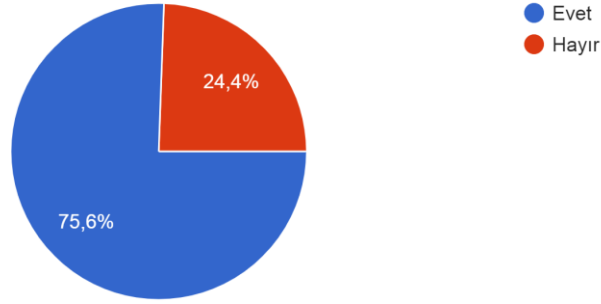

Şekil 7’de yayıncılara ait bandrollü kitap sayılarına dair veriler sunulmaktadır. Buna göre araştırmaya katılan yayıncıların %28,9’unun 201-500 arası; %20’sinin 1-50 arası; %15,6’sının 501-1000 arası; %13,3’ünün 1001 ve üzeri; %22,2’sinin ise 51-200 arası bandrollü kitabı bulunmaktadır.

Şekil 8 Yayıncıların Meslek Birliklerine Üye Olma Durumu

Herhangi bir meslek birliğine üyeliğiniz bulunmakta mıdır?

45 yanıt

Şekil 8’de yayıncıların meslek birliklerine üye olma durumlarına dair veriler sunulmaktadır. Buna göre katılımcıların %75,6’sı bir meslek birliğine üye iken %24,4’ünün ise herhangi bir meslek birliğine üyeliği bulunmamaktadır. Bu durum araştırmaya katılan yayıncıların büyük bir çoğunluğunun meslek birliklerine üye olduklarını göstermektedir.

Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu 4 farklı temada sınıflandırılmakta idi. Söz konusu 4 farklı temanın birincisi araştırmaya katılan yayıncıların demografik bilgilerine yönelik olarak hazırlanmış ve buna dair veriler yukarıda verilmiştir. Araştırmanın Covid-19 Salgın Sürecine dair verileri ise diğer üç temada toplanmaktadır. Bu bölümde söz konusu üç temaya dair veriler ayrı ayrı sunulmaktadır.

Covid-19 Salgın Sürecinde Alınan Tedbirlere Dair Bulgular ve Yorumlar

Bu tema altında araştırmaya katılan yayıncılara Covid-19 salgını ile birlikte ne tür tedbirler aldıklarına dair sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri yanıtlara dair veriler aşağıda yer alan şekillerde ayrı ayrı sunulmaktadır.

Şekil 9 Covid-19 Salgın Sürecinde İşyerinde Alınan Tedbirler

Covid-19 salgınına dair işyerinizde aşağıdaki tedbirlerden hangisini aldınız?
44 yanıt

Şekil 9'da araştırmaya katılan yayıncıların Covid-19 salgını sürecinde işyerinde aldıkları tedbirlere dair veriler sunulmaktadır. Buna göre katılımcıların %38,6'lık bir kısmı uzaktan çalışma sistemine geçerken; %20,5'lik kısmı çalışanlar arasında vardiyalı çalışma sistemine; %13,6'lık kısmı ise çalışanların görev iş durumuna göre düzenlemeler yaptıklarını bildirmişlerdir. Bu durum yayıncıların büyük oranda kısmi ya da tam olarak uzaktan çalışma sistemine geçtikleri şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 10 Katılımcıların Kısa Çalışma Ödeneğine Başvurma Durumları

Salgın nedeniyle kısa çalışma ödeneğine başvurunuz oldu mu?

45 yanıt

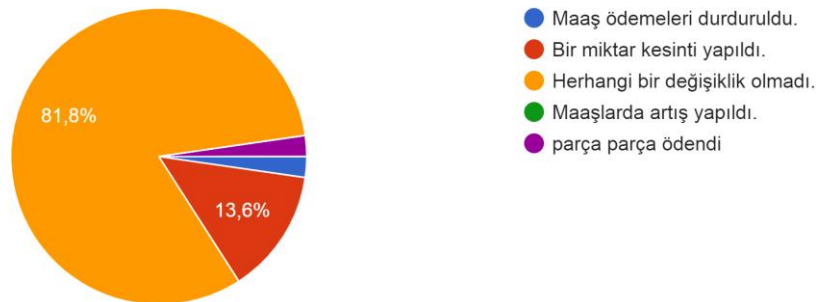

Şekil 10'da katılımcıların salgın nedeniyle kısa çalışma ödeneğine² başvurma durumlarına dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %60'ı kısa çalışma ödeneğine başvurmuş ve başvuruları olumlu sonuçlanmıştır. %28,9'lık kısım ise kısa çalışma ödeneğine başvurmamıştır. %8,9'u kısa çalışma ödeneğine başvurmasına rağmen başvuruları olumsuz sonuçlanmıştır. Bu durum yayıncıların büyük oranda kısa çalışma ödeneğine başvurmak zorunda kaldıkları şeklinde yorumlanabilir. Ancak yayıncıların önemli bir kısmı da kısa çalışma ödeneğinden yararlanamamıştır.

Şekil 11 Çalışanların Maaşlarında Yaşanan Değişiklikler

Salgın nedeniyle çalışanlarınızın maaşlarında değişiklik yaşandı mı?

44 yanıt

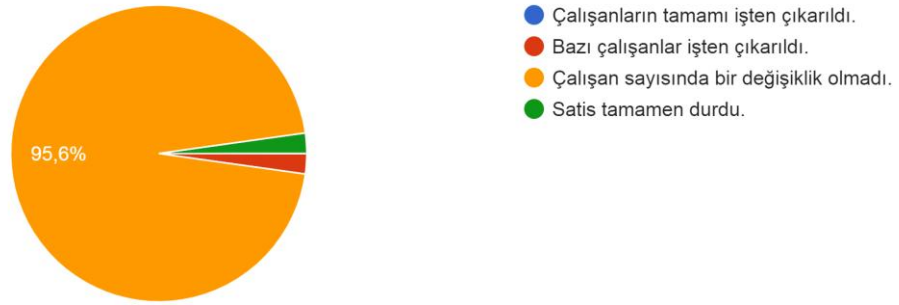
² Kısa çalışma ödeneği olağanüstü durumlarda işyerindeki haftalık çalışma süresinin geçici olarak en az üçte bir azaltılması veya tamamen durdurulması halinde, üç ayı aşmamak koşulu ile çalışanlara verilen gelir desteğidir (İŞKUR, 2020).

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

Şekil 11’de katılımcıların çalışanlarının maaşlarında herhangi bir değişiklik olup olmadığına dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların büyük bir kısmı çalışanlarının maaşlarında herhangi bir değişiklik yapmazken %20’ye yakın yayıncı çalışanlarının maaşlarında değişiklik yapmak zorunda kalmıştır.

Şekil 12 Çalışanların İşten Çıkarılma Durumları

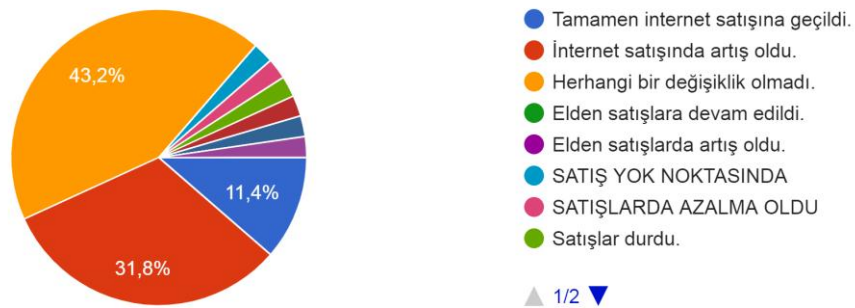
Salgın nedeniyle çalışanlarınızı işten çıkarmak durumunda kaldınız mı?
45 yanıt

Şekil 12’de katılımcıların çalışanlarını işten çıkarma durumlarına dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların tamamına yakınında salgın boyunca çalışan sayısında bir değişiklik görülmezken bazı yayıncılar çalışanlarının bir kısmını işten çıkarma durumunda kalmıştır.

Şekil 13 Satış Yöntemlerinde Değişiklik Durumu

Salgın nedeniyle satış yönteminizde herhangi bir değişiklik oldu mu?
44 yanıt

Şekil 13’de katılımcıların salgın nedeniyle satış yöntemlerinde herhangi bir değişiklik yapma durumlarına dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %43,2’si satış

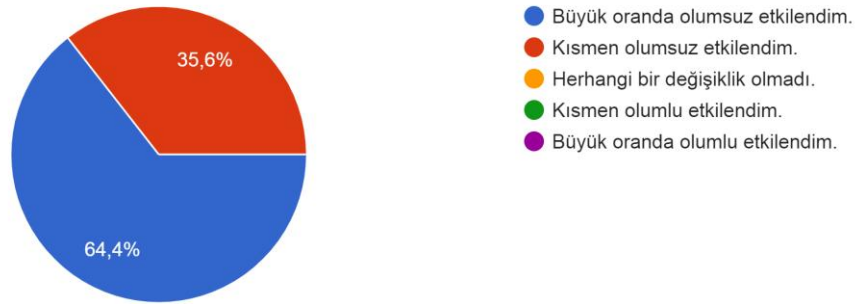
yöntemlerinde herhangi bir değişiklik yapmazken, yine %43,2'si ise kısmen ya da tamamen internet satışına yöneldiklerini bildirmişlerdir. Bu durum salgın sürecinde satış yöntemlerinde değişikliğe gidildiği ve yayıncıların yarısına yakınının internet satışına yöneldiği şeklinde yorumlanabilir.

Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlara Dair Bulgular ve Yorumlar

Bu tema altında araştırmaya katılan yayıncılara Covid-19 salgın sürecinde ne tür sorunlar yaşadıklarına dair sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların sorulara verdikleri yanıtlara dair veriler, aşağıda yer alan şekillerde ayrı ayrı sunulmaktadır.

Şekil 14 Salgının İşe Etkisine Dair Verilen Yanıtlar

Salgının işinize olan etkisini nasıl değerlendirirsiniz?
45 yanıt

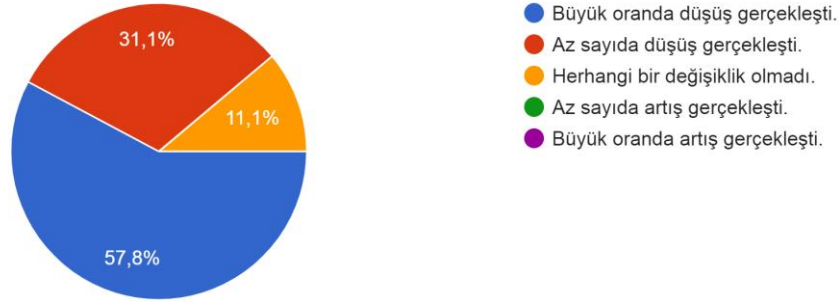

Şekil 14'de katılımcıların salgının işlerine etkisine yönelik verdikleri cevaplara dair veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %64,4'ü salgından büyük oranda olumsuz etkilendiğini belirtirken geri kalan %35,6'sı ise kısmen olumsuz etkilendiğini belirtmektedir. Bu durum katılımcıların tamamının salgın sürecinden olumsuz etkilendiğini göstermektedir. Zira salgın sürecinden etkilenmeyen ya da olumlu etkilenen katılımcı bulunmamaktadır.

Şekil 15 Kitap Üretiminde Yaşanan Değişiklikler

Salgın sürecinde kitap üretiminizde nasıl bir değişiklik yaşandı?

45 yanıt

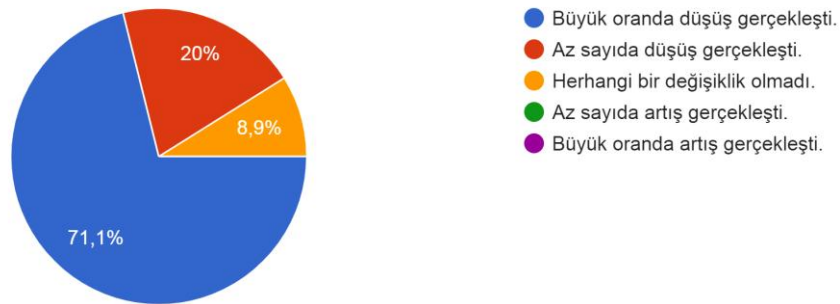

Şekil 15’de salgın sürecinde kitap üretiminde yaşanan değişikliklere dair yanıtlar yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %57,8’i kitap üretimlerinde büyük oranda düşüş gerçekleştiğini belirtirken %31,1’i ise kitap üretiminde az sayıda düşüş olduğunu belirtmiştir. Geri kalan %11,1 oranında yayıncı ise kitap üretimlerinde herhangi bir değişiklik olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların hiç birinde salgın sürecinde kitap üretimlerinde artış görünmemektedir. Bu durum salgın sürecinin yayıncıların kitap üretimlerini büyük oranda olumsuz etkilediğini göstermektedir.

Şekil 16 Kitap Satışlarında Yaşanan Değişiklikler

Salgın sürecinde kitap satışlarınızda nasıl bir değişiklik yaşandı?

45 yanıt

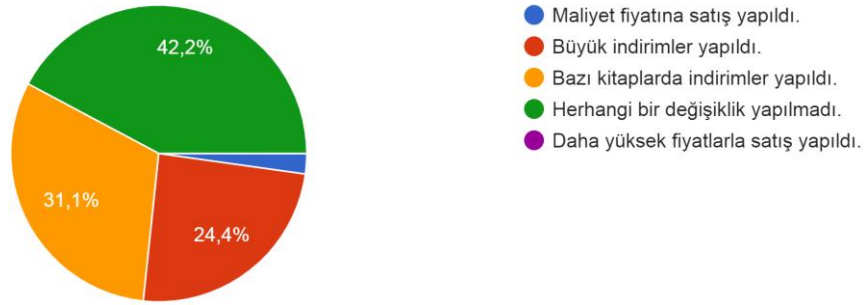
Şekil 16’da salgın sürecinde kitap satışlarında yaşanan değişikliklere dair yayıncıların yanıtlarından oluşan veriler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %71,1’i kitap satışlarında büyük oranda düşüş gerçekleştiğini belirtirken, %20’si ise az sayıda düşüş

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

gerçekleştiğini belirtmişlerdir. %8,9'u ise herhangi bir değişiklik olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların hiçbiri bu süreçte kitap satışlarında artış yaşandığını belirtmemişlerdir. Bu durum kitap üretiminde olduğu gibi kitap satışlarında da salgın nedeniyle büyük oranda düşüş olduğunu göstermektedir.

Şekil 17 Kitap Fiyatlarında Yaşanan Değişiklikler

Salgın nedeniyle kitap fiyatlarınızda bir değişiklik yaşandı mı?
45 yanıt

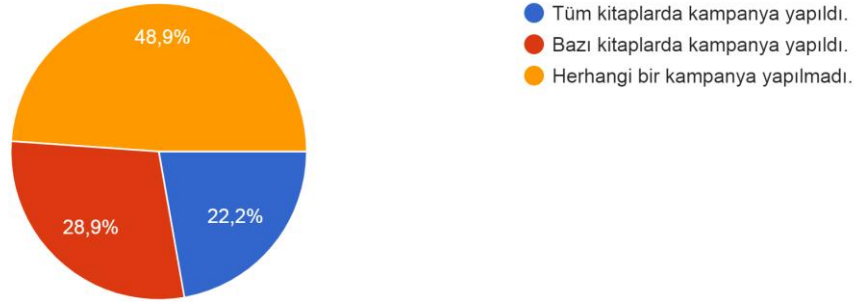

Şekil 17’de salgın nedeniyle kitap fiyatlarında yaşanan değişikliklere dair veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %42’si kitap fiyatlarında herhangi bir değişiklik yapmazken; %31,1 bazı kitaplarda indirim uygulamış, %24,4’ü ise kitap fiyatlarında büyük indirimler yaptıklarını belirtmişlerdir. Yayıncıların yarısından fazlasının kitap fiyatlarında indirime gittiği görülmektedir. Söz konusu veriler Şekil 15 ve 16’daki veriler ile karşılaştırıldığında kitap üretim ve satışlarında düşüş olmasına rağmen yayıncıların kitaplarda indirime gitmiş olmaları, sektör açısından oldukça olumsuz bir tabloyu gözler önüne sermektedir.

Şekil 18 Kitap Satışlarında Yapılan Kampanyalar

Salgın nedeniyle kitap satışlarında herhangi bir kampanyaya gidildi mi?

45 yanıt

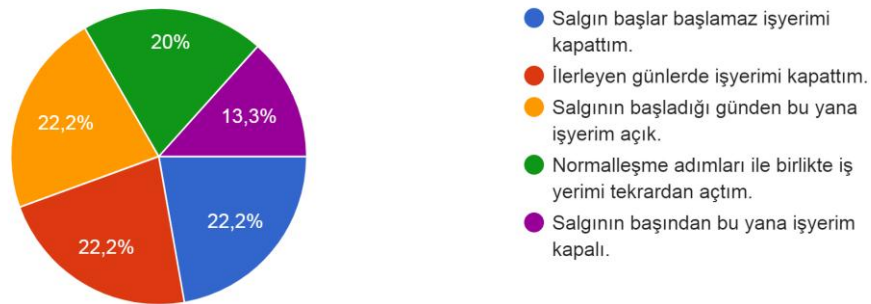

Şekil 18’de salgın nedeniyle kitap satışlarında yapılan kampanyalara dair bilgiler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %48,9’u herhangi bir kampanya yapmazken; %28,9’u bazı kitaplarda kampanya uygulamış, %22,2’si ise tüm kitaplarda kampanya uygulamıştır. Bu durum yayıncıların yarısından fazlasının salgın nedeniyle kitap satışlarında kampanya uygulamak durumunda kaldığını göstermektedir. Söz konusu veriler şekil 15, 16 ve 17’de yer alan verileri de destekler nitelikte bulgulara sahiptir.

Şekil 19 İşyerinde Aktif Olarak Çalışma Durumu

Salgın boyunca işyeriniz aktif olarak çalışmaya devam etti mi?

45 yanıt

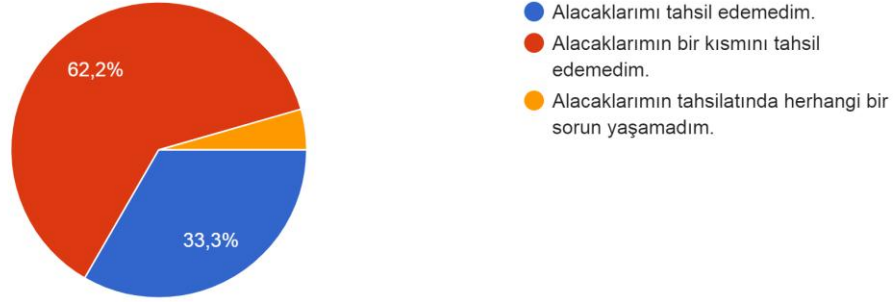
Şekil 19’da katılımcıların salgın boyunca işyerlerinde aktif olarak çalışma durumlarına dair veriler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %57,7 salgın nedeniyle işyerinde çalışmaya ara verirken %22,2’si ise salgın boyunca işyerinde aktif olarak çalışmaya devam etmiştir. Geriye kalan %20 ise normalleşme dönemi ile birlikte işyerlerini açmaya

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

başlamışlardır. Bu durum, yayıncıların büyük bir bölümünün salgın nedeniyle işyerlerinde aktif olarak çalışmaya ara verdiklerini göstermektedir.

Şekil 20 Alacakların Tahsilatında Yaşanan Sorunlar

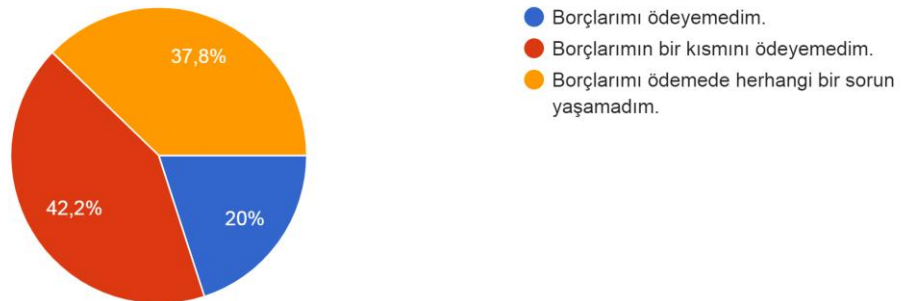
Salgın nedeniyle alacaklarınızın tahsilatında herhangi bir sorun yaşadınız mı?
45 yanıt

Şekil 20’de salgın nedeniyle katılımcıların alacaklarının tahsilatında herhangi bir sorun yaşama durumlarına dair veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %62,2’si alacaklarının bir kısmının tahsilatında sorun yaşarken, %33,3’ü ise alacaklarını tahsil edemediğini belirtmektedir. Yayıncıların sadece %4,5’i alacaklarının tahsilatında herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmektedir. Bu durum yayıncıların alacaklarını tahsil etmede, salgın nedeniyle ciddi sorunlar yaşadığını göstermektedir.

Şekil 21 Borçların Ödenmesinde Yaşanan Sorunlar

Salgın nedeniyle borçlarınızı ödemede herhangi bir sorun yaşadınız mı?
45 yanıt

Şekil 21’de katılımcıların salgın nedeniyle borçlarını ödemede herhangi bir sorun yaşama durumlarına dair veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %42,2’si borçlarının

bir kısmını ödeyemediğini belirtirken, %20'si ise borçlarını hiç ödeyemediğini belirtmiştir. Geriye kalan %37,8 yayıncı ise borçlarını ödemede herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir. Bu durum yayıncıların yarısından fazlasının, salgın nedeniyle borçlarını ödemede sorun yaşadığını göstermektedir. Söz konusu veriler şekil 20'de yer alan verileri destekler nitelikte bulgulara sahiptir. Her iki bulgu birlikte değerlendirildiğinde yayıncıların alacaklarının tahsili ve borçlarının ödenmesi konusunda salgın nedeniyle sorun yaşadıklarını göstermektedir.

Covid-19 Salgın Sürecine Dair Yayıncıların Görüşleri ile İlgili Bulgular ve Yorumlar

Bu tema altında araştırmaya katılan yayıncılara Covid-19 salgını ve sonrasına dair görüşleri ile yayıncılık sektöründe ne gibi değişimler öngördüklerine dair sorular sorulmuştur. Buna dair yayıncıların görüşleri aşağıda yer alan şekillerde ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Şekil 22 Salgın Sürecinin Yayıncılık Sektörüne Etkisi

Size göre salgın sürecinin yayıncılık sektörüne etkisi ne düzeydedir?
45 yanıt

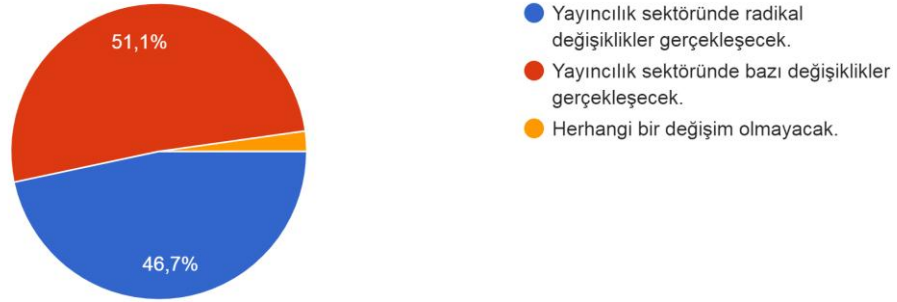

Şekil 22'de katılımcıların salgın sürecinin yayıncılık sektörüne etkileri ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %53,3'ü salgının en çok yayıncılık sektörünü etkilediğini belirtirken, %46,7'si ise salgının yayıncılık sektörünü kısmen etkilediğini belirtmişlerdir. Salgının yayıncılık sektörüne etkilemediğine dair bir bulguya rastlanmamıştır. Bu durum yayıncıların tamamının salgının yayıncılık sektörünü etkilediği konusunda hemfikir olduklarını göstermektedir.

Şekil 23 Salgından Sonra Yayıncılık Sektörünün Durumu

Size göre salgından sonra yayıncılık sektörünün durumu ne olacak?

45 yanıt

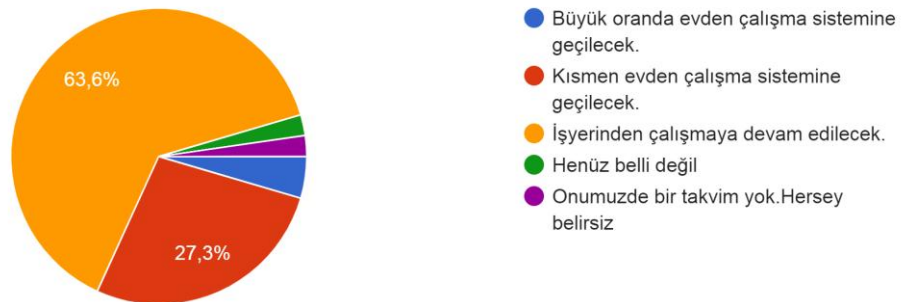

Şekil 23’de katılımcıların salgından sonra yayıncılık sektörünün durumuna dair görüşleri yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %51,1’i salgından sonra yayıncılık sektöründe bazı değişiklikler gerçekleşeceğini bildirirken, %46,7’si ise salgından sonra yayıncılık sektöründe radikal değişiklikler gerçekleşeceğini belirtmişlerdir. %2’lik bir kesim ise salgından sonra yayıncılık sektöründe herhangi bir değişiklik beklememektedir. Bu durum yayıncıların tamamına yakınının salgında sonra yayıncılık sektöründe değişiklikler gerçekleşeceğini beklediklerini göstermektedir.

Şekil 24 Salgından Sonra Mesai Düzenlemelerinde Yapılması Beklenen Değişiklikler

Salgından sonra mesai düzenlemelerinizde herhangi bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?

44 yanıt

Şekil 24’de katılımcıların salgından sonra mesai düzenlemelerinde herhangi bir değişiklik yapma düşüncelerine dair veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %63,6’sı işyerinde çalışmaya devam edileceğini bildirirken, %27,3’ü ise kısmen evden çalışma

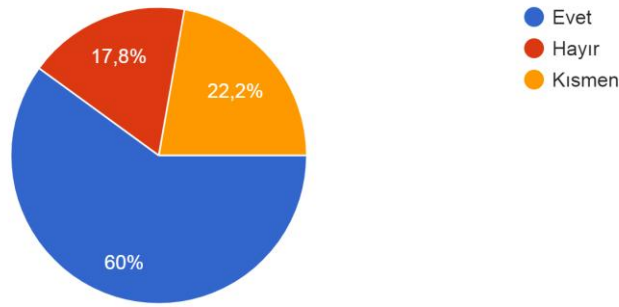
Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

sistemine geçeceklerini belirtmişlerdir. Bu durum yayıncıların bir kısmının evden çalışma sistemine geçeceğini gösterirken, büyük çoğunluğunun ise işyerinde çalışmaya devam edeceğini göstermektedir. Söz konusu bulgu salgının yayıncılık sektöründe kısmen de olsa evden çalışma sistemini gündeme getirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil 25 Kısa Çalışma Ödeneğine Dair Bilgi Sahibi Olma Durumu

“Kısa çalışma ödeneği” hakkında bilgi sahibi misiniz?

45 yanıt

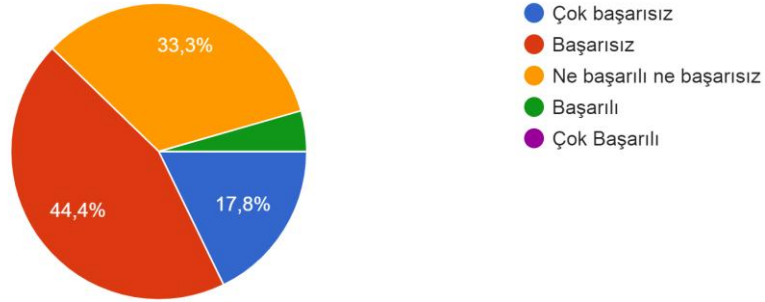

Şekil 25'te katılımcıların “kısa çalışma ödeneği” hakkında bilgi sahibi olma durumlarına dair veriler yer almaktadır. Buna göre katılımcıların %60'ı kısa çalışma ödeneğine dair bilgi sahibi iken %22'si ödeneğe dair kısmen bilgi sahibi olduğunu belirtmektedir. %17,8'i ise ödeneğe dair bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum yayıncıların büyük oranda kısa çalışma ödeneğine dair bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Söz konusu veri, Şekil 10'da yer alan “Katılımcıların Kısa Çalışma Ödeneğine Başvurma Durumları” ile paralellik göstermekte, kısa çalışma ödeneğine dair bilgi sahibi olanların tamamının ödeneğe başvuruda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 26 Salgına Dair Yayıncılık Sektöründe Alınan Tedbirlerle İlgili Görüşler

Salgına dair yayıncılık sektöründe alınan tedbirleri nasıl değerlendirirsiniz?

45 yanıt

Şekil 26’da katılımcıların salgına dair yayıncılık sektöründe alınan tedbirlere dair görüşleri ile ilgili veriler yer almaktadır. Buna göre yayıncıların %44,4’ü salgına dair yayıncılık sektöründe alınan tedbirleri başarısız olarak değerlendirirken, %17,8’i alınan tedbirleri çok başarısız bulduğunu belirtmektedir. %33,3’ü ise alınan tedbirleri ne başarılı ne başarısız bulduğunu belirtmektedir. Yayıncıların sadece %4,4’ü alınan tedbirleri başarılı görmektedir. Bu durum yayıncıların büyük bir kısmının salgına sürecinde yayıncılık sektöründe alınan tedbirleri başarısız bulduklarını göstermektedir. Söz konusu veriler üzerinde durulması gereken bir bulguya işaret etmektedir. Zira salgın sürecinin yayıncılık sektörüne olan etkisi düşünüldüğünde, bu konuda daha sıkı tedbirler alınması gerektiği görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak öneriler sunulmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle, araştırma sonuçları üç farklı temada ele alınmaktadır. Bu temalar 1. Covid-19 Salgın Sürecinde Alınan Tedbirler, 2. Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve 3. Covid-19 Salgın Sürecine Dair Yayıncıların Görüşleri şeklinde belirlenmiştir. Her bir temaya dair sonuçlar ve buna bağlı öneriler aşağıda ayrı ayrı ele alınmaktadır.

Covid-19 Salgın Sürecinde Alınan Tedbirlere Dair Sonuçlar ve Öneriler

Bu tema altında katılımcılara Covid-19 salgın sürecinde işyerleri ve çalışma şekillerinde ne gibi tedbirler alındığına dair sorular sorulmuştur. Buna göre araştırmanın bulgularına göre elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Yayıncıların büyük bir çoğunluğu kısmı ya da tam olarak uzaktan çalışma sistemine geçmiştir.
2. Yayıncıların büyük bir çoğunluğu kısa çalışma ödeneğine başvurmuştur. Ancak yaklaşık üçte biri kısa çalışma ödeneğine başvurmamıştır.
3. Yayıncıların büyük bir çoğunluğu çalışanlarının maaşlarında herhangi bir kesinti yapmazken %20'ye yakını çalışanların maaşlarında değişiklikler yapmak zorunda kalmıştır.
4. Salgın sürecinde yayıncıların tamamına yakını çalışanlarını işten çıkarmazken, çok küçük bir kesim bazı çalışanlarını işten çıkarmak zorunda kalmıştır.
5. Salgın nedeniyle yayıncıların yarıya yakını internet satışına yönelirken, yine yarıya yakın bir kesim ise satış yöntemlerinde herhangi bir değişikliğe gitmemiştir.

Covid-19 salgın sürecinde yayıncıların aldığı tedbirlere göre çalışma ve satış şekillerinde değişiklikler yaşandığı görülmektedir. Salgının olumsuz etkilerinin yanında bu durum salgından sonrası için de bir avantaj olarak değerlendirilebilir. Zira bu süreçte yayıncıların uzaktan çalışma sistemine uyum sağlamaları ve salgından sonra da benzer bir çalışma şeklini yürütebileceklerini göstermektedir. Yine benzer bir şekilde internet satışlarında yaşanan artış, önümüzdeki süreçte yayıncıların internet ortamını daha fazla değerlendirebilmesi açısından önemli görülmektedir. Bu nedenle birçok alanda olduğu gibi

yayıncılık sektöründe de uzaktan çalışma sisteminin ve internet satışının özendirilmesi ve buna dair yöntemlerin tartışılır hale getirilmesi önemli görülmektedir.

Yayıncıların büyük çoğunluğu kısa çalışma ödeneğine başvurması olumlu bir sonuç olmakla birlikte, azımsanamayacak bir kesim ise kısa çalışma ödeneğine başvurmamıştır. Bu anlamda kısa çalışma ödeneğine başvuruların alınması, duyurular, şartlar vb. alanlarda yayıncıların tamamına ulaşılabilecek bir yol izlenmeli ve tüm yayıncıların kısa çalışma ödeneğinden faydalanmaları sağlanmalıdır. Ayrıca kısa çalışma ödeneğinin yanı sıra yayıncıları destekleyici daha farklı politikalar geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.

Covid-19 Salgın Sürecinde Yaşanan Sorunlara Dair Sonuçlar ve Öneriler

Bu tema altında yayıncılara Covid-19 salgın sürecinde ne gibi sorunlar yaşadıkları ile ilgili sorular sorulmuştur. Buna göre araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Yayıncıların tamamı salgın sürecinden kısmen ya da büyük oranda olumsuz etkilenmiştir. Salgın sürecinden etkilenmeyen herhangi bir yayıncı bulunmamaktadır.
2. Yayıncıların tamamına yakınında salgın nedeniyle kitap üretiminde ve kitap satışlarında düşüş gerçekleşmiştir.
3. Yayıncıların yarısından fazlası salgın nedeniyle kitap fiyatlarında indirim ve kampanyalar uygulamak zorunda kalmıştır.
4. Yayıncıların büyük bir bölümü salgın nedeniyle işyerlerinde aktif olarak çalışmaya ara vermişlerdir.
5. Yayıncıların tamamına yakını salgın nedeniyle alacaklarını tahsil etmede sorun yaşarken; büyük bir çoğunluğu da borçlarını ödemedede sorun yaşamıştır.

Söz konusu sonuçlar salgın nedeniyle yayıncıların önemli sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Yayıncıların tamamı salgın sürecinden olumsuz etkilendiğini belirtirken, bu bulgu kitap üretimi ve satışı ile borçların tahsilatı ve ödenmesinde yaşanan sorunlarla da örtüşmektedir. Yine buna bağlı olarak yayıncılar kitap satışlarında indirimler ve kampanyalar uygulamak durumunda kalmışlardır. Söz konusu bulgular YAYFED'in aylık kitap üretimi verilerine de yansımaktadır.

Yayıncıların salgın sürecinde yaşadıkları sorunlardan hareketle, sektörün yeniden canlanabilmesi ve salgın nedeniyle yaşadığı sorunları geride bırakabilmesi için önlemler alınmalı ve politikalar geliştirilmelidir. Özellikle eğitim yayıncıları için Milli Eğitim

Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği içerisinde hareket edilerek söz konusu sorunları giderici uygulamalar geliştirilmelidir. Aksi takdirde salgının yarattığı hasarları yayıncıların tek başlarına giderebilmeleri mümkün olmayabilir.

Covid-19 Salgın Sürecine Dair Yayıncıların Görüşleri İle İlgili Sonuçlar ve Öneriler

Bu tema altında yayıncılara Covid-19 salgın süreci ve sonrasında yayıncılığın durumuna dair görüş ve önerileri sorulmuştur. Buna göre araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Yayıncıların tamamı salgın sürecinde en çok ya da kısmen yayıncılık sektörünün etkilendiği görüşündedir.
2. Yayıncıların tamamına yakını salgından sonra yayıncılık sektöründe kısmi ya da radikal değişiklikler öngörmektedir.
3. Yayıncıların yarısından fazlası salgından sonra işyerinde çalışma sistemine devam etme eğiliminde iken üçte birlik bir kesim evden çalışma sistemini de değerlendirmektedir.
4. Yayıncıların büyük bir çoğunluğu salgın sürecinde alınan tedbirleri başarısız bulurken çok az bir kesim alınan tedbirleri başarılı olarak değerlendirmektedir.

Söz konusu sonuçlardan hareketle, yayıncılara göre salgın süreci yayıncılık sektörünü olumsuz etkilerken, bu konuda alınan tedbirler yeterli bulunmamaktadır. Salgından sonrası için ise yayıncılık sektöründe birtakım değişiklikleri öngören yayıncılar, evden çalışma sistemini de kısmen değerlendirmektedirler. Bu veriler olağan üstü koşullarda yayıncılık sektöründe daha sıkı tedbirler alınmasının elzem olduğunu göstermektedir. Bu nedenle önümüzdeki süreçlerde yaşanabilecek olası salgın vb. olağan üstü koşullar için gerekli tedbirlerin önceden alınması ve yayıncıların görüşlerinin de alınması önemli görülmektedir. Bu anlamda meslek birliklerinin daha etkin olarak sürece dâhil edilmesi önerilebilir.

Covid-19 salgını ve öncesinde yaşanan salgınlar göstermektedir ki önümüzdeki süreçlerde de benzer durumlarla karşılaşmamız beklenmektedir. Bu nedenle, bu süreçte yaşanan deneyimlerden ortaya çıkan veriler doğru bir şekilde değerlendirilmeli ve benzer süreçler için ön hazırlıklar hayata geçirilmelidir. Bunun için yayıncılık sektöründe yer alan bütün paydaşların görüşleri alınmalı, yurt içi ve yurt dışındaki deneyimler sürece entegre edilmelidir.

Covid-19 salgın süreci, Türkiye’de olduğu kadar dünya genelinde de ciddi sonuçlar doğurmuş ve yayıncılık sektörü büyük oranda bu süreçten olumsuz etkilenmiştir. Uluslararası Yayıncılar Birliği Federasyonu’nun (IFRRO) Mayıs ayında dünya genelindeki üyeleri ile gerçekleştirdiği araştırmaya da yansıyan bu durum, alınan tedbirler ve uygulamalar açısından örnekler sunmaktadır. Bu kapsamda gelir ve lisanslama sürecinde yaşanan sorunlar büyük oranda açılan fonlarla giderilmeye çalışılmış ayrıca hükümetler de bu konuda çeşitli yardım paketleri açıklamışlardır. Ayrıca bu süreçte bazı ülkelerde meslek birlikleri üzerinden yayıncıların desteklenmesinin önü açılmış ve bu konuda meslek birlikleri ile işbirliğine gidilmiştir.

Bu süreçte dünya genelinde çevrimiçi kitaplar önem kazanmış ve yayıncıların çevrimiçi kitapları lisanslanarak hak kayıpları önlenmiştir. Ayrıca devlet ve özel kütüphanelerin çevrimiçi kanallarına yüklenen kitaplar sayesinde yayıncılar kitaplarını daha kolay bir şekilde okuyucularla buluşturabilmişlerdir. Yine okul ve üniversitelerin çevrimiçi kütüphaneleri üzerinden yayıncıların öğrencilere ve öğretmenlere ulaşmaları sağlanmış, bu sayede eğitim kurumlarının kapalı olduğu süreçte eğitim yayıncılarının hedef kitlelerine ulaşabilmeleri sağlanmıştır. Çevrimiçi yayınların izinsiz çoğaltılması ve dağıtılması noktasında ise yine meslek birlikleri ve ilgili kurumlarla işbirliğine gidilerek gerekli tedbirler alınmıştır.

Örneğin Birleşik Krallık'ta basılı bir kitabın %30'una kadar kopyalamayı artırarak ve kişisel mülkiyetli kopyaların lisans kapsamında kopyalanmasına izin vererek okullar ve üniversitelerin çevrimiçi öğrenmeyi kolaylaştırmak için lisans koşulları geliştirilmiştir. Benzer şekilde Danimarka, İsveç ve Kanada da çevrimiçi lisans koşullarında çeşitli değişiklikler yaparak, yayıncıların bu süreçte kitap satışlarının azalmasını engellemeye çalışmıştır.

Norveç'te Kopinor meslek birliği aracılığıyla, Norveçli öğrencilere Norveç Ulusal Kütüphanesi çevrimiçi katalogunda sunulan tüm kitaplara ücretsiz erişim sağlayan bir lisans geliştirilmiş ve erişim oranına göre yayıncılara telif ödenmiştir. Bazı meslek birlikleri de (Access Copyright, CEDRO ve COPIBEC) çevrimiçi olarak kitapların tamamından veya internet radyosu gibi yayın araçlarıyla alıntılarının okunmasını sağlamak için lisans geliştirdiklerini bildirmektedirler. Bu proje kapsamında Kanada’da “Kitapları Oku” kampanyası ile binlerce okuyucunun kitaplara çevrimiçi ya da sesli olarak ulaşmaları sağlanmış, bu sayede yayıncıların kitapları okuyuculara ulaşırken, aynı zamanda okuyucuların da salgın sürecinde kitaplara daha rahat erişebilmeleri sağlanmıştır.

Kopenhag Üniversitesi öğrencilerin sınavlara hazırlanmasını kolaylaştırmak için yayıncılarla sözleşme imzalayarak sınava hazırlık kitaplarını çevrimiçi olarak öğrencilerine sunmuştur. Ayrıca çevrimiçi dersler ve uygulamalarda da yayıncıların kaynaklarından faydalanarak hem öğrencilerinin sınavlara hazırlanmasını sağlamış hem de eğitim yayıncılarını desteklemiştir. Kanada da ise okullar, podcastler aracılığıyla ilkökul öğrencilerinin sesli kitaplara erişmelerini sağlamışlardır. Podcast dinleme sayıları oranında ise yayıncılara ödemeler okullar aracılığıyla yapılmıştır.

Salgın nedeniyle yasadışı içerik paylaşımındaki artışı engellemeye yönelik olarak CEDRO, insanları yasal olarak okumaya teşvik etmek için yazarlar, yayıncılar ve diğer paydaşların ifadelerini içeren bir sosyal medya kampanyası başlatmıştır. CEDRO, yasa dışı kopyalanmış kitapları, gazeteleri ve dergileri paylaşan 100'den fazla sosyal medya kanalını da başarıyla engellemiştir. Salgın sırasında dijital içeriğin yasadışı kullanımının artmasını engellemek için Yunanistan'da, halkı telif hakkı konularında bilgilendirme kampanyasının bir parçası olarak OSDEL, "Kitaplar bilgisayarlar tarafından yazılıyor - Kitaplar fotokopi makineleri tarafından yazılmıyor." kampanyasını yürütmüştür. Ayrıca OSDEL, sosyal medya kampanyası başlatarak "Evde kalıyoruz, kitapla seyahat ediyoruz" kampanyasını güçlendirmek amacıyla kısıtlama önlemlerini destekleme konusunda ulusal çabalara katılmıştır. En önemli Yunan yazarlardan bazıları video mesajıyla kampanyaya katılmıştır. Kampanya yayıncılar, çevirmenler, kütüphaneciler, kitapçılar, gazeteciler ve okuyucular tarafından güçlü bir şekilde desteklenmiştir.

Birçok meslek birliği, ileri dağıtımlar sağlayarak veya kültürel ve sosyal fonlarını genişleterek hak sahibi topluluklarını desteklemek için önlemler almışlardır. Kültürel endüstriler için özel destek paketleri uygulamak ve aynı zamanda kültürel sektör paydaşlarını, özellikle serbest çalışanları ve serbest meslek sahiplerini de içeren daha genel hükümet desteğini sağlamak için çalışmalar yaparak hak sahibi topluluklarıyla birlikte çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Benzer şekilde, dünyanın birçok yerinde, kültürel ve sosyal paylaşımlarının bir parçası olarak yazarlar ve yayıncılar için yardım fonları oluşturulmuş; hak sahipleri için özel acil yardım fonları veya diğer ulusal acil durum fonlarına başvurulmuştur.

En yaygın hükümet yardımı, kültür sektöründeki bireylerin ve işletmelerin genel hükümet yardım fonlarına başvurmaları şeklinde gerçekleştirilmiştir. Fransa, Almanya, Portekiz, Güney Kore, İspanya ve Birleşik Krallık'taki yayıncılar ve yazarlar hükümetlerin serbest çalışan işçilere yardımcı olmak için oluşturdukları genel fonlardan yararlanmışlardır.

Birçok ülkede yayıncılar, krizden etkilenen işletmeler için genel yardım fonlarından yararlanabilir. Örneğin, Kanada'da acil devlet ücret sübvansiyon programı yayıncılar tarafından kullanılabilir ve buna ek olarak hükümet, bağımsız Kanadalı yayıncıları destekleyen Kanada Kitap Fonu'ndan sağlanan basitleştirilmiş bir finansman süreci üzerinde çalışmaktadır.

Burkina Faso, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Almanya, Yunanistan, Japonya, Norveç, Portekiz, Güney Kore, İspanya ve İsveç'teki hükümetler kültür sektörünü desteklemek için özel fonlar kurmuşlardır. Bu fonlardan bazıları özel olarak destekleyicilere yöneliktir, alternatif olarak yazarlar ve yayıncılar, daha genel olarak kültürel endüstriler için daha büyük bir destek paketinin parçası olarak destek almaya hak kazandılar.

Yunanistan'da OSDEL, hükümetin sektöre 1,5 milyon avroluk özel bir fon oluşturduğunu ve Portekiz'de Kültür Bakanlığı'nın acil destek hattı da dâhil olmak üzere kültür sektörü için sanatçılar ve kültürel varlıklar için bir dizi önlem geliştirdiğini bildirdi. Danimarka'da hükümet, geçen yıl aynı döneme kıyasla gelir kaybını telafi ederek yazarlara destek sağlamıştır.

İsveç'te, kamusal toplantılardaki kısıtlama nedeniyle gelir kaybedenleri desteklemek amacıyla, kültür sektöründeki özel sektör katılımcılarına 500 milyon SEK (46 milyon €) fazladan tahsis edilmiştir. Hibeler olağan hibe ajansları aracılığıyla dağıtılacaktır. Burkina Faso hükümeti kültür sektörüne yardımcı olmak için özel bir fon oluşturdu. Norveç hükümeti, iptal edilen veya ertelenen olaylar nedeniyle kayıp geliri telafi etmek için kültür sektörüne 300 milyon NOK (28 milyon €) ayırdı.

IFRRO'nun Mayıs 2020'de yayınlamış olduğu raporda da görüldüğü üzere dünya genelinde yayıncılık sektörüne yönelik çeşitli programlar geliştirilmiş ve salgın sürecinden yayıncıların en hasarla çıkmaları sağlanmıştır. Dünyada yaşanan gelişmelerden hareketler Türkiye'de de benzer uygulamaların hayata geçirilebilmesi elzemdir. Bu noktada yayıncılar, meslek birlikleri ve ilgili kurumlarla birlikte ortak hareket ederek olağan üstü koşullara dair politikalar geliştirilmesi sağlanmalı, olası salgın vb. koşullara dair tedbirlerin önceden belirlenmesi gerekmektedir.

Bu anlamda Covid-19 Salgın Sürecinde Eğitim Yayıncıların Sorunları başlıklı araştırma raporumuz söz konusu tedbirlerin alınması ve politikaların geliştirilmesi noktasında yayıncıların sorunlarını yansıtması açısından önemli görülmektedir. Ancak tek başına

Eğitim Yayıncıları Meslek Birliği
COVID-19 SALGIN SÜRECİNDE EğİTİM YAYINCILARININ SORUNLARI

sorunların tespit edilmesi yeterli görülmemekte daha geniş katılımlı toplantı, panel ve görüşmelerin yapılması, sorunların derinlemesine analizi ve çözüm önerilerinin tartışılması açısından önemli olacaktır. Bu nedenle önümüzdeki süreçte yayıncılık sektörünün tüm paydaşlarını kapsayan etkinliklerin organize edilmesi ve ulusal-uluslararası ilgili kuruluşlarla görüş alışverişinde bulunulması hedeflenmektedir.